

Ansøgning om godkendelse af Bjerringbro Gymnasium til 2-årigt hf.

Bjerringbro, september 2016

Regionsrådet, Region Midtjylland

Regionshuset Viborg, Skottenborg 26

Postboks 21, 8800 Viborg

Att. sfm@rm.dk, pia.fabrin@ru.rm.dk

henning.tjoernelund@ru.rm.dk

Anmodning om indstilling af Bjerringbro Gymnasium til udbud af 2-årigt hf

Bjerringbro Gymnasium anmoder Regionsrådet i Region Midtjylland om at indstille til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, at Bjerringbro Gymnasium så hurtigt som muligt i tilknytning til gymnasiereform 2016 godkendes til at udbyde 2-årigt hf.

Bjerringbro Gymnasium ønsker at udbyde 2-3 fagpakker, herunder udvidede fagpakker, som delvis kan substituere eller supplere det nuværende stx-udbud i Bjerringbro.

Undervisningsministeren har i forbindelse med gymnasiereformen meddelt, at godkendelse til nye udbud kunne komme på tale. Bjerringbro Gymnasium har i forbindelse med møde med Ministeriet meddelt, at vi ønsker hf. Ønsket er også fremsat i vores høringsvar og dispensationsansøgning fremsendt til Ministeriet d. 23. september 2016. Med anmodningen til Regionerne fremsendes nu den endelige ansøgning.

Vores ansøgning har følgende begrundelse, der understreger vigtigheden af at understøtte den uddannelsesaktivitet, som er opbygget i Bjerringbro:

- Gymnasiereformen ændrer betingelser for at drive ungdomsuddannelse i Bjerringbro
- Uddannelsesbehov
  - Vi ønsker at sikre et optimalt, lokalt udbud af ungdomsuddannelser i Bjerringbro
  - Den nye målrettede hf på Bjerringbro Gymnasium vil tilgodese mange unge i området
  - Vi ønsker at fastholde områdets unge i en ungdomsuddannelse
- Udvikling, samarbejde og effektiv drift
  - Lokal forankring støtter samarbejdet og udviklingen i Bjerringbro-området
  - Vi skal opretholde tilstrækkelig søgning til at sikre effektiv drift

Med anmodningen fremsendes:

- Ansøgning til Ministeriet
- Bilag 1: Mødet med Ministeriet 16 august 2016 Svar fra samarbejdspartnere
- Bilag 2: Pressemeddelelse fra byrådspolitikere i Viborg Kommune
- Bilag 3: KOT optag på videregående uddannelser, 2013
- Bilag 4: Hvor kommer eleverne fra
- Bilag 5 og 7: PWC - Bjerringbro Gymnasium Årsrapport for 2015, side 14
- Bilag 6: Lokal opbakning til HF fra borgermøde d. 22. sept. 2016
- Bilag 8: Elevantal i grundskoler pr. 29-09-2016

Mvh Dorte Gade, rektor og Peter Lykke-Olesen, Bestyrelsesformand

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Ansøgning om godkendelse til udbud af 2-årigt hf

Bjerringbro Gymnasium ansøger Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, om så hurtigt som muligt, i tilknytning til gymnasiereform 2016, at blive godkendt til at udbyde 2-årigt hf.

Bjerringbro Gymnasium ønsker at udbyde 2-3 fagpakker, herunder udvidede fagpakker, som delvis kan substituere eller supplere det nuværende stx-udbud i Bjerringbro.

Begrundelse for ansøgning

Gymnasiereformen ændrer betingelser for at drive ungdomsuddannelse i Bjerringbro

De nært forestående ændringer i lov om gymnasiale uddannelser vil ændre betingelserne for at drive stx-uddannelsen i Bjerringbro. Mere end 70 % af eleverne skal vælge studieretninger på højere niveauer end i dag, og 10-15 % af de nuværende elever ville ikke være fagligt uddannelsesparate til stx grundet nye regler for retskrav på optagelse.

En stor gruppe unge fra lokalområdet, som ønsker en almengymnasial uddannelse, vil derved komme i klemme. Det samme vil skolen som institution, da man må formode, at hf-frekvensen stiger, fordi det bliver muligt at tage hf direkte fra 9. klasse. Dette vil ske på bekostning af stx. Den nye gymnasielov skaber dermed nye, vanskeligere betingelser for udelukkende at drive treårig gymnasial uddannelse i Bjerringbro.

Vi ønsker at sikre et optimalt, lokalt udbud af ungdomsuddannelser i Bjerringbro

Gymnasiet og dets interessenter finder det vigtigt at opretholde¹, supplere og modernisere uddannelsesudbuddet i Bjerringbro, og 2-årigt hf er en økonomisk og kvalitativ effektiv vej til at sikre et tilfredsstillende, bredt, varieret uddannelsesudbud til unge i lokalområdet. Det er en udvidelse af uddannelsesudbuddet, som er understøttet af de kommende ændringer i Institutionsloven. Det vil være med til at sikre, at vi arbejder for det nationale mål, at flere får en ungdomsuddannelse, som passer til dem. Dette vil samtidig styrke skolen, byen og området².

Bjerringbro Gymnasium har tilpasset sin virksomhed til et passende antal stx-studieretninger. Det er studieretninger, der i fagsammensætning passer til det nationale mål om at flere studenter skal opnå direkte adgang til videregående uddannelse. Vi står stærkt med vores bioteknologi-studieretning, hvor eleverne ud over bioteknologi har matematik på A-niveau og fysik på B-niveau. Det er den mest adgangsgivende bioteknologi-studieretning, der udbydes på gymnasiale uddannelser i Danmark. Tilsvarende har vi vores science-business studieretning med matematik på A-niveau, naturvidenskabelige fag og samfundsfag samt mulighed for international økonomi og

---

¹ Bilag 1: Mødet med Ministeriet 16 august 2016 Svar fra samarbejdspartnere

² Bilag 2: Pressemeddelelse fra byrådspolitikere i Viborg Kommune

Bjerringbro, september 2016

erhvervsøkonomi som valgfag. Gymnasiet leverer her nogle meget stærke studenter, som hurtigt fortsætter i lange videregående uddannelse, forskning og erhverv.

Det, vi vil mangle efter reformen, er de blødere studieretninger, som er rettet mod professionsuddannelserne. Bjerringbro Gymnasium har gennemsnitlig flere studenter, der vælger mellemlang videregående uddannelse frem for lang universitetsuddannelse, når man måler i forhold til landsgennemsnittet³. Det er bl.a. det segment, der kommer i klemme med reformen.

Når stx-udbuddet i Bjerringbro suppleres med 2-årigt hf-udbud med relevante fagpakker, dækker gymnasieuddannelsen bredt i forhold til videregående uddannelse og erhverv. Hf-fagpakkerne vil smidigt kunne indgå i skolens øvrige udbud, og tilbuddet om hf vil tilgodese den elevgruppe, som målrettet ønsker en 2-årig gymnasial ungdomsuddannelse, men som traditionelt vælger en stx for at gå på deres foretrukne lokale gymnasium. Det vil samtidig tilgodese unge, som efter nye adgangskrav ikke længere har retskrav på at blive optaget på en treårig gymnasial uddannelse, men som brændende ønsker sig en almen gymnasial uddannelse. De vil fremover kunne få en målrettet 2-årig eksamen på deres lokale gymnasium.

Det nye målrettede hf på Bjerringbro Gymnasium tilgodeser mange unges uddannelsesbehov

For en god del af vores elever (anslået 30-40 % af dem) vil 2-årigt hf være et godt alternativt til stx. De placerer sig overordnet i tre kategorier:

- Cirka 40% af vores elever kommer fra 10. klasse efterskole⁴. Det er modne elever, som for en stor dels vedkommende er motiverede til at tage en ungdomsuddannelse. Men flere af dem - ønsker ikke en lang videregående uddannelse og har derfor ikke behov for den treårige stx. De har måske snarere behov for en hurtigere vej gennem uddannelsessystemet. For dem vil de professionsorienterede fagpakker, som f.eks. rækker frem mod en uddannelse som betjent, redder, IT-teknologi, sygeplejerske, bioanalytiker eller pædagog, være at foretrække. Disse elever vælger i dag Bjerringbro Gymnasium, fordi de vil gå på deres lokale gymnasium.
- Der er desuden en andel unge fra både 9. og 10. klasse, som på trods af at de er uddannelsesparate til en gymnasial uddannelse, har det svært på stx. Det er unge, som ville have gavn af en 2-årig gymnasial uddannelse, hvor der er praktikperioder og mere fokus på det individuelle forløb.

I forhold til alle de unge i området, som måtte ønske sig hf frem for stx vil vi fremhæve følgende:

Vi har i foråret 2016 udvidet vores samarbejde med områdets uddannelser og erhverv og herunder konkret etableret kontakt til Erhvervsakademi Dania, VIA, Globale studier Aarhus Universitet, ligesom vi udvider samarbejdet med Grundfos. Vi har desuden haft samarbejde med et antal mindre erhvervsvirksomheder i Bjerringbro. Vi står derfor stærkt i forhold til at kunne tilbyde vores unge en praksisorienteret hf-uddannelse.

Vi har et særligt godt samarbejde med de lokale grundskoler, hvor vi sammen i Bjerringbro skaber en rød tråd fra grundskole til ungdomsuddannelse. Vi vil gerne have at dette samarbejde også omfatter hf-uddannelsen.

---

³ Bilag 3: KOT optag på videregående uddannelser, 2013

⁴ Bilag 4: Hvor kommer eleverne fra. Bilaget viser fordeling på forskellige skoler og efterskoler.

Fastholdelse af områdets unge i en ungdomsuddannelse

Med en 2-årig hf-uddannelse på Bjerringbro Gymnasium undgår vi, at helt unge elever fra 9. klasse får en lang transport til Viborg, Silkeborg eller Randers. Afstand betyder frafald. Grundskolerne i vores område deler denne bekymring, og de støtter op om vores ønske om en 2-årig hf-uddannelse, og de mener, at der er en stor interesse for dette fra elevernes side. En 2-årig hf-uddannelse skal derfor være en del af vores lokale og stærke samarbejde om at skabe en tydelig rød tråd i elevernes vej fra grundskole til videregående uddannelse og erhverv.

Den 2-årige hf-uddannelse spiller en vigtig rolle i forhold til at uddanne en elevgruppe, der har vanskelig kår i uddannelsessystemet. Den elevgruppe har vi også i vores lokalområde og på Bjerringbro Gymnasium. Det er bl.a. årsagen til, at vi har udviklet en effektiv fastholdelsesstrategi, som involverer både eksterne og interne støttefunktioner, og som udmønter sig i en meget høj fastholdelsesprocent set i lyset af landsgennemsnittet⁵. Vi er også hjulpet af det faktum, at vi er et mindre gymnasium med trygge rammer og tæt opfølgning på elever. Med en 2-årig hf-uddannelse på Bjerringbro Gymnasium vil vi kunne fastholde endnu flere, fordi fravalg fra stx kan blive til omvalg til hf. Det vil være til gavn for den unge og for uddannelsesfrekvensen i vores lokalområde.

Lokal forankring støtter samarbejdet og udviklingen i området

Gymnasiet samarbejder i dag med by og kommune om udvikling af Bjerringbro. Der arbejdes med udgangspunkt i en stærk og sammenhængende tråd i børne-, unge- og uddannelsesmiljø. Et netværkssamarbejde, som er med til at skabe trivsel, mindre frafald og gode faglige resultater.

Hf vil bidrage til at styrke udviklingen og væksten i området. Ønsket om hf deles bredt af lokalbefolkningen herunder det lokale erhvervsliv, politikkerne, områdets grundskoler samt af bestyrelse, lærere og ledelse på Bjerringbro Gymnasium⁶.

De unge skal have en let adgang til den nye anvendelses- og praksisorienterede 2-årige hf-uddannelse. Det bliver lettere for os via vores markedsføring at vejlede dem over i hf, fordi den har en klar profil i form af sin målrettethed mod erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. Bjerringbro Gymnasium har kapaciteten til at udbyde den 2-årige hf-uddannelse og med sit allerede stærke samarbejde med det lokale erhvervsliv, er vi klar til at udbyde en moderne og målrettet hf-uddannelse til gavn for vores unge, for den lokale sammenhængskraft og for uddannelsesfrekvensen i hele vores optageområde.

Vi skal opretholde tilstrækkelig søgning til at sikre effektiv drift

Gymnasiet har haft en stabil søgning de seneste år⁷. Gymnasiefrekvensen er steget lidt, og derfor er der flere elever end nogensinde før på Bjerringbro Gymnasium. Det er dog stadig et mindre

---

⁵ Bilag 5 og 7: PWC - Bjerringbro Gymnasium Årsrapport for 2015, side 14. Fuldførelsesprocenter fra 2008 til 2013

⁶ Bilag 6: Lokal opbakning til HF fra borgermøde d. 22. sept. 2016

⁷ Bilag 5 og 7: PWC - Bjerringbro Gymnasium Årsrapport for 2015, side 14. Udvikling i årselever fra 2011 til 2015.

Bjerringbro, september 2016

gymnasium med såvel udkantstilskud som geografisk tilskud. Gymnasiet kører økonomisk stabilt med et lille overskud på gennemsnitlig ca. 2 % af omsætningen.

Gymnasiet er udbygget og moderniseret med nye møbler og elektroniske tavler, og fra efteråret 2016 er gymnasiet klargjort med ny ventilation i klasserne, fordi de varslede besparelser fordrer større klasser end de hidtidige, som i gennemsnit var på 23 elever. Gymnasiet har optaget lån for at gennemføre udvidelse, ombygning og ventilation. Egenkapitalen står i bygninger eller modsvarer langsigtede gældsforpligtigelser. Den likviditet, som kan betragtes som effektiv rådighedsbeløb modsvarer feriepengeforpligtigelsen. Gymnasiet har således ikke et fedt overskud at trække på.

Bjerringbro Gymnasium er således afhængig af at opretholde en stabil søgning til gymnasiet, fordi vi er afhængige af at hente statstilskuddet hjem til den daglige drift. Det er muligt at opretholde søgetallet ved at udvide uddannelses tilbuddet med hf.

Vi er, som forklaret ovenfor, sikre på, at gymnasireformen vil flytte elever fra stx til hf i vores område. Der vil også grundet reformen af erhvervsuddannelserne ske en forskydning fra stx til erhvervsgymnasiale uddannelser og eud. Men det har vi allerede indkalkuleret i vores budgetter og det er forandringer, som er iscenesat i vores område. Med samlingen af erhvervsuddannelser og erhvervsgymnasiale uddannelser i Viborg Midtby får Bjerringbroborgerne tilmed nem adgang til erhvervsuddannelser.

Tilbage er problemstillingen omkring hf. Hvis vi ikke må tilbyde hf på Bjerringbro gymnasium, vil det ikke bare være et problem for vores unge og for udviklingen i lokalområdet, det vil også være et økonomisk problem for gymnasiet. Dels fordi vi taber elever til de store institutioner, der allerede har hf, eller fordi – og det er det værste scenarie – der er en større gruppe unge, der slet ikke formår at gennemføre en ungdomsuddannelse, hvis de fx har lang rejsetid.

Met et hf-tilbud i Bjerringbro har vi mulighed for at skabe balance mellem varieret udbud og tilstrækkeligt elevoptag. Området omkring Bjerringbro er pt. ikke i vækst, men børnetallet i gymnasiets fødeskoler er stabilt i de næste mange år⁸. En godkendelse fra ministeriet vil være med til at sikre en stabil og tilstrækkelig tilstrømning af elever til gymnasiet i Bjerringbro, hvilket er i overensstemmelse med den politiske målsætning om at sikre udkantsgymnasierne fortsatte eksistens.

Gymnasiet forventer således ikke at forøge sin samlede kapacitet på 6 klasser, men derimod at 1-2 klasser vil "omdannes" fra stx- til hf-klasser. En eventuel lille forøgelse af elevtallet grundet et hf-udbud i Bjerringbro vil understøtte, at flere får en ungdomsuddannelse, eller at flere får deres hf-eksamen lokalt. Det vil samtidig med stor sandsynlighed modsvares af, at flere får lettere adgang til de erhvervsgymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser i Banebyen i Viborg. Der vil altså alt i alt opstå fornuftige løsninger for alle unge i og omkring Bjerringbro.

Bjerringbro Gymnasium optager i dag ca. 47 % af de unge i området⁹. Fastholdelse af dette måltal vil kunne sikre gymnasiet som et attraktivt uddannelsessted med et bredt og velgennemtænkt stx- og hf-tilbud.

---

⁸ Bilag 8: Elevtal i grundskoler pr. 29-09-2016. Der ses en opgørelse for grundskolernes elevtal fra 0. til 9. klasse i vores optageområde.

⁹ Beregnet ved at sammenligne ca. størrelse af en ungdomsårgang for fødeskolerne med søgetallet for Bjerringbro Gymnasium

Bjerringbro, september 2016

De forpligtende samarbejder i vores område forventer, at der vil være behov for en kapacitetsforøgelse på hf med nedgang i stx som følge. Bjerringbro Gymnasium håber, at Ministeriet og regionen vil understøtte, at det i denne omgang er Bjerringbro Gymnasium, der får den forøgede hf kapacitet.

Med ansøgningen fremsendes følgende bilag:

- Bilag 1: Mødet med Ministeriet 16 august 2016 Svar fra samarbejdspartnere
- Bilag 2: Pressemeddelelse fra byrådspolitikere i Viborg Kommune
- Bilag 3: KOT optag på videregående uddannelser, 2013
- Bilag 4: Hvor kommer eleverne fra
- Bilag 5 og 7: PWC - Bjerringbro Gymnasium Årsrapport for 2015, side 14
- Bilag 6: Lokal opbakning til HF fra borgermøde d. 22. sept. 2016
- Bilag 8: Elevantal i grundskoler pr. 29-09-2016

På vegne af bestyrelse, ledelse, lærere, elever og øvrige interessenter

Venlig hilsen

Dorte Gade

Peter Lykke-Olesen

Rektor

Bestyrelsesformand